NeSpoon: Umělkyně, kterou si vybrala krajka

26.08.2026
Na Kostnickém náměstí vzniká nový mural polské umělkyně NeSpoon. Její monumentální krajkové vzory dnes najdeme po celém světě. Přitom sama říká, že krajku původně vůbec neměla ráda.

Krajka jí připadala staromódní a mnohem bližší jí byl minimalismus a moderní design. Změna přišla přes keramiku. Při práci s hlínou zjistila, že se krajka tradičně používá k otiskování ornamentů do ještě měkkého materiálu. Vzory ji začaly zajímat samy o sobě. Nejprve vytvářela drobné keramické objekty, které umisťovala do ulic, později je začala přenášet na celé fasády.

„Nemůžu říct, že jsem se do krajky zamilovala. Krajka si vybrala mě," popsala později svůj vztah k motivu, který se stal jejím poznávacím znamením.

Ve veřejném prostoru tvoří od roku 2009. Od té doby se její práce objevily ve více než stovce měst ve více než 40 zemích na pěti kontinentech. Její díla jsou zastoupena také v muzejních sbírkách a vystavovala například v souvislosti s EXPO v Dubaji nebo v Evropském parlamentu.

Každé místo dostane vlastní krajku

Pro NeSpoon ale krajka není univerzální dekorace, kterou by pouze přenášela z jednoho města do druhého. Před vznikem muralů pátrá po místních krajkářských tradicích, navštěvuje muzea a sbírky a hledá ornament spojený s konkrétním místem.

Stejně postupovala i v Praze. Při přípravě díla pro Kostnické náměstí pokračovala v hledání v českých sbírkách, knihovnách a archivech. Nakonec byl zvolen motiv české paličkované krajky ze 17. století z expozice historické budovy Národního muzea. Při výběru zároveň bylo potřeba najít vzor, který bude fungovat i po mnohonásobném zvětšení na fasádu.

Praha 3 přitom není její první českou zastávkou. V roce 2024 vytvořila mural ve Vamberku, kde se inspirovala krajkou z roku 1920 od průkopnice moderní české krajky Marie Sedláčkové Serbouskové.

A proč NeSpoon?

I za uměleckým jménem se skrývá příběh. NeSpoon odkazuje na slavnou scénu z filmu Matrix a větu

„There is no spoon“. Pro umělkyni představuje myšlenku, že řada překážek existuje především v našich hlavách. Sama s nadsázkou připomíná, že díky tomu lze třeba opustit práci v korporaci a začít malovat v ulicích, což přesně udělala.

Její nejnovější česká krajka teď postupně vyrůstá na Kostnickém náměstí. Realizace je součástí třetího ročníku festivalu Urban Pictus. Hotovo má být 1. září.

Mural vzniká ve spolupráci a za podpory městské části Praha 3, Polského institutu v Praze, festivalu Žižkovská spojka (www.zizkovska-spojka.cz), Dopravního podniku hl. města Prahy a značky Primalex.

Galerie

9 fotografií

+1